

Svitanie

Číslo 2/2023

Ročník 22

Časopis farnosti sv. Michala Archanjela
v Závode

Šéfredaktorka:

Ivana Potočnáková

Redakčná rada:

Pavol Černý

Samko Černý

Peter Kudláč – farár

Alena Pavelková

Veronika Prévajová

Gabriela Tarasovičová

Peter Vrablec

Jazyková korektúra:

Anna Mäsiarová

Tlač a grafika:

Tlačiareň Luna,

Moravský Svätý Ján

Vydavateľ:

Farský úrad Závod,

www.zavodfarnost.sk.

Vydávané pre vlastnú potrebu.

ÚVODNÍK

Nie sme v tom sami

Počas kňazského života som slúžil vo viacerých farnostiach, či už ako kaplán alebo farár. Na mnohé z nich mám pekné spomienky, lebo tam boli milé spoločenstvá ľudí, ktorí spolu komunikovali a navzájom im na sebe záležalo. Bolo samozrejmosťou, že mnohí ľudia po skončení sv. omše zostali ešte chvíľu v kostole na osobnú modlitbu, a tiež, že pred kostolom sa stretali skupinky ľudí, rozprávali sme sa, riešili veci, budovali vzťahy, priateľstvá. Zvlášť piatky boli krásnymi dňami, kedy prišlo viacero mladých, išli sme si sadnúť na faru, niekedy sme si spolu pozreli film, plánovali rôzne akcie, výlety, mávali sme stretká. Jednoducho to tam žilo a všetkých nás to obohacovalo a posúvalo ďalej – aj vo vzájomných vzťahoch, aj smerom k Bohu. Boli to krásne časy.

Neviem povedať, ako to v týchto farnostiach funguje dnes, po rokoch. Ale neteší ma to, čo vidím teraz v našej farnosti. Akosi sa do našej životnej praxe vkradol tvrdý individualizmus. Neviem, či to tak bolo i predtým, a možno je to celoslovenský, či dokonca celosvetový fenomén súčasnosti. Než sa v sarkastii stihnem vyzliecť z omšového rúcha, po miništrantoch nie je ani chýru, ani slychu. A kostol tiež živa prázdnotou... Keď po sv. omši vyj-

dem von – to samé. Každý sa niekam – neviem kam – stále ponáhľa. Ak niečo nie je povinné, tak tam pochopiteľne nikto nepríde a aj na tie povinné stretnutia prídu mnohí len sporadicky a bez ospravedlnenia neprítomnosti – akosi samozrejme. Vytratil sa pocit zodpovednosti, vernosť je pojem neznámy. Byť iniciatívny, pokúsiť sa o niečo spoločné, niečo zorganizovať, ponúknuť, navrhnúť – nezáujem, to sa dneska nenosí. Takmer každý má stále v ruke mobil a iné ho nezaujímajú. Lenže takýmto spôsobom sa ďaleko nedostaneme. Taký mobil či počítač je síce dobrý sluha, ale veľmi zlý pán. Na to však mladí ľudia aj ich rodičia asi ešte neprišli. Rodičia kupujú malým deťom stále drahšie, lepšie a výkonnejšie zariadenia, o akých sa mi ani nesnívalo, nieto, aby som si také ešte kúpil. Nie, nezávidím im, jednoducho to nepotrebujem. Ale ich mi je ľúto, lebo vďaka tomu sa stávajú ešte viac závislými, ešte väčšími individualistami a egoistami.

Viem, nemôže sa každý s každým priateľiť či vytvárať spoločenstvo. Ale Sv. Ján Pavol II. počas svojich návštev na Slovensku už vtedy pred rokmi to trafil presne. Veľakrát nám opakoval, že Cirkev je spoločenstvo spoločenstiev. Pán Ježiš ju na to založil, aby sme kráčali spolu po ceste spásy, aby sme sa navzájom obohacovali, povzbudzovali, boli príkladom, oporou, potiahli tých, ktorí nevládzu, sú v kríze. Už pred dávnymi rokmi mali tí, ktorí chceli

ovládať druhých, takéto kruté heslo: „Rozdeľuj a panuj!“ Nepriateľ našej spásy ho veľmi dobre pozná a za tým, čo sa deje v súčasnom svete, môžeme krásne vidieť jeho nenápadnú, ale dôkladne odvedenú robotu. Rozbíja spoločenstvá, odtrháva nás od reality, ponára do virtuálneho sveta a robí z nás individualistov, ktorí si vystačia sami a nikoho nepotrebujú – teda aspoň si to myslia. Ale opak je pravdou. Ak sa nemáme o koho oprieť, keď nemáme spoločenstvo, v ktorom by nás ľudia upozornili na chyby a pomohli nám vrátiť sa na správnu cestu, diabol má s nami veľmi ľahkú prácu. Stačí nejaké malé pokušenie, nejaká lákavá myšlienka, na ktorú mu skočíme a má nás v hrsti. Nie nadarmo nás preto sv. Peter vo svojom prvom liste povzbudzuje: „*Váš protivník, diabol obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral. Vzoprite sa mu, pevní vo viere*“ (1Pt 5, 8-9). Počúvňime sv. Petra, držíme spolu, budujme spoločenstvá, nájdime si čas na druhých, komunikujme a sťažme nepriateľovi čo možno najviac jeho snahu nás rozdeľovať a mať tak v hrsti. Spoločne sa mu vieme vzoprieť a hlavne – nie sme v tom sami. Pán Ježiš hovorí: „*Lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi*“ (Mt 18, 20).

Leto plné radosti zo spoločenstva, uprostred ktorého je Pán Ježiš, vám zo srdca preje Váš duchovný otec Peter

ZO ŽIVOTA NAŠEJ FARNOSTI

Kto je Pánom nášho života a času

Nedeľa je pre nás výnimočný deň týždňa. Je to čas, ktorý môžeme vo väčšine prípadov tráviť spolu ako rodina. Nie v zhone, čo treba urobiť, vybaviť. Ideme na svätú omšu načerpať silu a požehnanie do nového týždňa, stretnúť sa so živým Pánom, prosiť o potrebné milosti. O dvanástej zasadneme k slávnostnému nedeľnému obedu. Po obede spoločne strávený čas v kruhu širšej rodiny alebo niekde na prechádzke, či výlete, robí ne-

deľu jedinečným dňom, odlišným od tých ostatných.

Nedeľa 11. júna však nebola len takou „obyčajne výnimočnou“ nedeľou. Predchádzali jej dôkladné prípravy mnohých farníkov, ktorí spoločnými silami, svojím časom a ochotou prispeli ku krásnemu svedectvu, Kto je Pánom ich života i času. Áno, hovorím o Sviatku Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi, ktorému ľudovo hovoríme

procesia k úcte Božieho Tela. V našej farnosti sa koná vždy v nedeľu po sviatku Božieho Tela. Nádhérne urobené a vyzdobené 4 oltáriky symbolicky situované každý na inú svetovú stranu v centre farnosti, krojovaní chlapci a dievčatá nesúci krásne ozdobené sochy Božského srdca a Panny Márie, zástavy, značky umučenia, prvoprijímajúce deti sypúce kvety pred Oltárnou sviatostou, hudobníci, speváci. No predovšetkým Oltárna sviatost', ktorej čestnú stráž držali naši dobrovoľní hasiči, miništranti, sprievod

mužov, žien a celých rodín kráčal centrom obce. Pri každom oltáriku sme si vypočuli Božie slovo, dostali sme požehnanie, duchovnú posilu. Cestou medzi jednotlivými oltárikmi zneli náboženské piesne z JKS. Pre všetkých to bola veľká paráda, ale aj dobrovoľná obeta a duchovný zážitok. Požehnanie pre všetkých. Svedectvo viery. Oslava Božieho tela. Vrúcna vďaka za nezaslúžený Dar. Dedičstvo otcov. Pane, prosíme, zachovaj nám aj toto Dedičstvo naveky.

Veronika • Foto: Peter V.

NA VESELÚ NÔTU

Muž sa ospravedlňuje manželke:

- Miláčik, prepáč, že som ti povedal, že si tučná, myslel som si, že o tom vieš.

Dedko, požičaj mi päť eur, z dôchodku ti vrátim.

- Z akého dôchodku? Veď máš len osem rokov.
- Z babkinho.

V nedeľu volá šéf zamestnancovi:

- Môžete dnes prísť do práce?
- Môžem, ale jazdí málo spojov, takže prídem neskôr.
- A kedy to asi tak vidíte?
- Asi tak v pondelok.

Mladá žena nastúpi do taxíka a povie:

- Do pôrodnice, prosím.

Taxikár poriadne dupne na plyn a žena hovorí:

- Nemusíte ísť tak rýchlo, ja tam len pracujem.

- Haló, je tam polícia?

- Áno, počúvam.

- Chcem nahlásiť, že sused predáva marihuanu.

- Po koľko?

- Päť eur za gram.

- To je dobrá cena, kde je problém?

Pripravil: Pavol

Prvá účasť na Baránkovej hostine

Vo väčšine katolíckych farností sa v niektorú z veľkonočných nedeľ vyzdobí kostol na bielo a deti, malí farníci, majú svoj veľký deň. Do srdca a do života prijímú najdôležitejšieho Hostá. Tohtoroční tretiaci začali s prípravou na prvé sväté prijímanie hneď od začiatku školského roka. Vo veku 8 - 9 rokov je dieťa pripravené porozumieť základným pravdám viery aj tomu, čo prijatie Eucharistie prináša. Práve to je podmienkou prijatia sviatosti. Skutočná príprava na prijatie sviatosti Eucharistie by sa však mala začať oveľa skôr. Mala by vychádzať z rodiny, od rodičov. Od narodenia

by mali svoje dieťa viesť a vychovávať v pravdách viery a zúčastňovať sa s ním aspoň na nedeľných bohoslužbách. Práve rodičia by mali

dieťa duchovne sprevádzať a rozprávať mu svoje osobné svedectvo života s Bohom.

Prvé sväté prijímanie završuje uvedenie do kresťanského života. Jeho hlavným poslaním je udržovať a rozvíjať Boží život, ktorý sme dostali pri krste. V tomto roku bola v našej farnosti tou slávnostnou nedeľou májová – 21. 5. Na oltári položené dary: chlieb a víno. V eucharistickej modlitbe pozdvihnuté srdiečka k Bohu, vzdávanie vďaky. Prosba k nebeskému Otcovi, aby sa chlieb a víno premenilo na telo a krv Pána Ježiša. Napokon po spoločnej modlitbe Pána účasť na Baránkovej hostine, na ktorej prijali

po prvý raz Kristovo telo ako Chlieb života. Modlime sa, aby tieto Božie deti už navždy mali v srdciach nášho Pána.

• red – • Foto: archív farnosti

Vedeli ste?

Prvoprijímajúci sa v rámci prípravy učí odpovedať na otázky našej viery. Vyskúšajte, či by ste vedeli na ne odpovedať. Vyberáme len niektoré:

- Odkiaľ vieme, že existuje Boh?
- Kto stvoril svet?
- Ktoré sú rozumové stvorenia Boha?
- Kto sú anjeli?
- Akých poznáme anjelov?
- Akú úlohu plnia často anjeli?

Prvoprijímajúci

3. A Michal Anđel, Anton Bitara, Anna Mária Bitarová, Viktória Cigánková, Tomáš Červenka, Lily Fetyková, Nina Halajová, Daniel Chovanec, Šimon Jurica, Alex Orgoň, Nina Siekliková, Tereza Studeničová, Nina Šurinová, Michael Šušota, Sára Uhrincová.

3. B Zuzana Čembová, Olívia Drozdová, Sabína Dušková, Nathaniel Gašpárek, Filip Hajdin, Ellis Jovičič, Kristián Kotrč, Matija Michalovič, Laura Mórová, Tamara Múdra, Monika Prekopová, Adam Šišulák, Martin Tomek, Karolína Weber.

NAŠI FARNÍCI NA CESTÁCH

Púť hasičov v Šaštíne

Naši hasiči a mladí hasiči Dobrovoľného hasičského zboru Závod sa 20. mája zúčastnili na 9. ročníku Hasičskej púte v Šaštíne-Strážoch. Púť sa začala slávnostným sprievodom hasičských jednotiek do Baziliky Sedembolestnej Panny Márie, kde sa konala svätá omša. Po nej nasledovali slávnostné príhovory. Pri príležitosti 100. výročia okresnej hasičskej jednotky č.10 Senica bola do života uvedená nová okresná hasičská zástava, na ktorej je 33 erbov obcí vrátane erbu našej obce. Obohatením púte bola výstava historickej hasičskej techniky pred bazilikou.

Alžbeta Gavendová, tajomníčka DHZ Závod
Foto: archív hasičov

O prijatí a tradíciách

Poznáme to asi všetci – v nedeľu dopoludnia vypneme sporák či televízor, vyleštíme topánky a náhlime sa do kostola. Peši, na bicykli či autom. Na rannú či na „hrubú“. Po svätej omši už uháňame za povinnosťami. A popri nich sme si možno ani nevšimli, kto sedel vedľa nás v kostolnej lavici. Alebo komu sme kývli hlavou na znak pokoja. A pritom náš chrám je plný vzácných ľudí, ktorí pracujú či žijú na Božiu slávu. Svetská pýcha či ľudská chvála pre nich nie sú hodnotou. Táto rubrika slúži aj na to, aby sme sa vo farnosti lepšie spoznali.

Huňadyovci sa zobrali po dvoch rokoch spoznávania.

Aby sme poznali ľudí, ktorí svoje dary premieňajú na radosť iných. Prinášame ďalší rozhovor.

Málokomu uniklo, že do našej farnosti pribudli nový manželský pár:

S dcérou Gabikou.

Marcelka s neterou Jankou, rehoľnou sestrou u sestier Satmárok. Janka učí v Ružomberku.

Peter a Marcela Huňadyovci. Kto sú, odkiaľ prišli a čo viedlo Marcelu k tomu, že sa hneď začala angažovať v našom farskom spoločenstve? Na to sme sa spýtali počas príjemného rozhovoru u nich doma.

Detstvo na snehu

Pani Marcela sa narodila v roku 1964 v Kropáčoch ako jedno z dvojčiat so sestrou Annou. Doma ich už očakával starší brat Ján. Vyrastali v malej dedine Vojkovec na Spiši. Dedinku lemujú juhozápadné svahy pohoria Branisko, leží pod vrchom Slúbica. Neďaleko je okresné mesto Spišská Nová Ves.

Rodičia vychovávali deti v kresťanskej viere. Zvlášť mamička bola oporou rodiny. Veľmi chýbala, keď ešte mladá odišla do večnosti. Oblúbeným členom rodiny bol starý otec. S vnúčatami chodieval na púte na Mariánsku horu v Levoči. Marcelino detstvo na Spiši bolo veselé. Ako dieťa behala s rovesníkmi po ulici do neskorého večera, až museli s nimi robiť poriadok pán učiteľ. Zakričal na celú ulicu: „Koľko je hodín, čo tu ešte robíte?!“ a ulica bola razom prázdna. Zimy bývali, ako sa patrí, s bohatou snehovou nádielkou a zimnými detskými hrami. Až do doliny sa zväžali na

sánkach, preletiac celou dedinou. Stávalo sa, že pre veľké množstvo snehu ani autobus nemohol vojsť do dediny.

Opora v chorobe

Prvé tri ročníky ZDŠ deti absolvovali vo Vojkovciach a vyššie ročníky v neďalekých Spišských Vlachoch. Mladá Marcelka potom navštevovala Odborné učilište elektrotechnické v Krompachoch. Tam sa po škole aj zamestnala. S manželom Petrom sa zoznámili na svadbe príbuzných na východe Slovenska. Peter pochádza zo Slažian pri Zlatých Moravciach. Po dvoch rokoch sa vzali a po ďalších šiestich rokoch sa im narodila dcéra Gabika. Keď bola ešte malá, pani Marcele sa začali vážne zdravotné problémy. V ťažkom období jej bol manžel Peter veľkou oporou. Dnes mu ona vracia starostlivosť a pomáha pri zdoľávaní zdravotných ťažkostí. Vo Vojkovciach bola kostolníčkou. Najprv pomáhala s upratovaním kostola, prala alby, oltárne plachty a zdobila oltár kvetmi. Veľa sa naučila od pána kostolníka, ktorý jej hovorieval: „Uvidíš, raz budeš kostolníčka!“ Keď starý pán kostolník zo zdravotných dôvodov ukončil túto službu, nastal Marcelkin čas. Manžel jej vo všetkom pomáhal.

Cení si prijatie

Na Vianoce 2019 sa presťahovali

V Jednote dôchodcov s pani Máteľovou.

do Závodu za dcérou. Pani Marcelka je aktívnou a viditeľnou členkou aj v našej farnosti. Je jednou z horliteľiek Ružencového bratstva, zúčastňuje sa na pobožnostiach Fatimských sobôt, zjednocuje sa v modlitbách k Duchu svätému, je lektorkou pri slávení sv. omše a pomáha aj pri upratovaní kostola. Na otázku, čo sa jej páči v Závode, bez váhania odpovedá: „Prijatie.“ Obdivuje tiež udržiavanie tradícií a organizovanie kultúrnych podujatí v našej dedine. Manželia navštevujú aj stretnutia Jednoty dôchodcov. Na spoločných akciách spoznávajú nových ľudí a okolité dediny. Milí Huňadyovci, sme radi, že ste sa stali súčasťou nášho farského spoločenstva. Nech vás každým dňom sprevádza Božie požehnanie a vnáša do vášho života pokoj, radosť a šťastie.

Alena

Foto: archív rodiny Huňadyovcov

Tip na duchovné posilnenie

Zápas srdca

Ide o knižnú novinku, ktorú predstavili v nedeľu 23. apríla v kostole Narodenia Panny Márie vo farnosti Radošovce, v rodisku nášho pána farára. Ide o nové, rozšírené vydanie denníkov Márie Miháľkovej z Čiernych Kľačian, ktoré po prvý raz vyšli pod názvom Aj také má dnešný svet v roku 1976 v Ústave sv. Cyrila a Metoda v Ríme.

Cez „kopirák“

Staršia generácia sa s denníkmi mohla stretnúť v časoch komunizmu, kedy sa rozširovali prepisovaním cez „kopirák“ na písacom stroji. O opätovné vydanie knihy pod názvom Zápas srdca sa postaral

Helena Čajková, ktorá načítala audio knihu - číta naživo úryvok.

kaplán farnosti Radošovce Daniel Kremnický, kde túto knihu uviedli do života počas bohatého kultúrno-duchovného programu. Zapojila sa doň nacvičenou scénkou aj mládež spoločenstva Rodzina veseľ sa z Radošovci aj miestny chrámový

Chrámový spevokol farnosti Radošovce.

spevokol. Na podujatí sa zúčastnili aj pani učiteľka Helena Čajková, ktorá knihu načítala do audio podoby a Marta Benešová, ktorá audioknihu zabezpečila po technickej stránke.

Čas sprevádzaný utrpením

Máriine denníky hovoria o jej hlbokom vzťahu k Ježišovi a o jej duchovných zápasoch počas ťažkej choroby. V 17-tich rokoch ochorela na rakovinu, keď počas výletu so svojou triedou išla do lesa a spadla do jamy, ktorú nebolo pod snehom vidno. Z rany na kolene sa postupne vyvinul zhubný sarkóm. V nemocnici sa Mária zaľúbila do Petra, bola to opätovaná láska. Ako vysvitá z jej denníkov, ktoré sa našli po jej smrti, Mária sa tejto lásky rozhodla zriecť. Cítila, že je na úkor väčšej lásky k Ježišovi. Ako opisuje, zrieknutie sa tejto pozemskej lásky ju stálo veľmi veľa. Doslova hovorí, že bolo krvavejšie ako jej choroba. Bolo o to ťažšie, že toto rozhodnutie musela urobiť nie jeden raz, ale opakovane. Po dlhý čas sprevádza-

ný utrpením postupujúcej choroby.

Učiť sa láske k Ježišovi

Bolesť posvätená láskou otvára nebo – tak si napísala na obal jedného zo svojich 3 denníkov, cez ktoré môže čitateľ spoznávať jej duchovnú zrelosť, krásu jej duše, silu i hĺbku jej obety. Pôvodné vydanie sa mi dostalo prvý raz do rúk, keď som mala 17 rokov. Máriin príbeh ma veľmi oslovil a musím povedať, že čím som staršia, tým viac si uvedomujem veľkosť tejto osobnosti, jej čnosti a zrelosť, ale aj to, ako veľa sa od nej môžem učiť. Mária môže byť veľkým vzorom pre mládež, no som presvedčená, že má čo povedať každému jednému človeku v akomkoľvek veku. Mladí sa môžu od nej učiť milovať i obetovať, starí sa môžu podľa jej príkladu pripravovať na prechod do večnosti a všetci sa od nej môžeme učiť praktickej a živej lásky k Ježišovi.

Peter v Čiernych Kľačanoch

V roku 1995 sa môj brat, ako novokňaz, dostal na prvé kaplánske miesto do Zlatých Moraviec. Má-

Mladí herci zo scény.

Mária a Peter pri vystúpení počas scény.

riine rodisko Čierne Kľačany (dnes už samostatná farnosť) bolo v tom čase filiálkou tejto farnosti. Peter ma zobral na cintorín, kde sme navštívili Máriin hrob a potom k nim domov, kde žili jej rodičia a brat. Doma bola len jej mamička. Chorá, nevládala už chodiť na sv. omšu a preto ju brat navštevoval a nosil jej Pána Ježiša. Fascinovalo ma, že som u nich, vidím jej veľkú fotografiu na stene a miesta, na ktorých žila.

Kde začať?

Asi pred siedmimi rokmi ma začala prenasledovať myšlienka, akým požehnaním by bolo, keby tieto denníky vyšli opäť. Pátrala som, či sa tak stalo. Zistila som, že vydanie z roku 1976 bolo doteraz jediné. Čo treba urobiť, aby kniha mohla opäť vyjsť? Ako získať autorské práva? Koho osloviť? Kde začať? Pán Boh vypočul túžbu môjho srdca a poslal k nám za kaplána Daniela Kremnického, ktorý si vedel poradiť s tým, čo pre mňa bolo prekážkou. Len tak, na prvý pohľad náhodne, medzi rečou, ale teraz viem, že za tým bola a je Božia prozreteľnosť, som mu porozprávala o Márii a jej denníkoch. Jej príbeh ho zaujal, prečítal si pôvodné vydanie a rozhodol sa splniť moju túžbu a knihu vydať.

Kto má Boha, má všetko

Nebolo to však jednoduché, akoby sa na prvý pohľad zdalo. Trvalo to dva a pol roka, ale nakoniec sa podarilo vydať rozšírené vydanie. Je obohatené o fotodokumentáciu

Kaplán Daniel Kremnický.

vdaka ústretovosti Máriinho brata a nový imprimatur, ktorý udelil otec arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský. Nový je aj úvodník od otca biskup Mons. Viliama Judáka, ktorý Máriin príbeh poznal a opätovnému vydaniu sa úprimne potešil.

A tak dávam, drahí čitatelia, knihu aj do vašej pozornosti. Môže byť pekným darčekom pre vašich blízkych, ale predovšetkým krásnym diamantom, ktorý po rokoch opäť vyšiel na svetlo. Nech Mária učí všetkých opravdivo milovať Krista, pretože kto má Boha, má všetko.

Knihu i audioknihu v MP3 formáte na CD nosiči alebo USB karte je možné objednať na adrese: denniky.maria.mihalkova@gmail.com alebo priamo v kostole u pani kostolníčky Aničky Rusňákovej. Prajem vám príjemné a obohacujúce čítanie.

Silvia Kudláčová
Foto: archív autorky

ZAŽITNUTÉ OKAMIHY

Aj preto máme v úcte sv. Cyrila a Metoda

V dávnej minulosti územie dnešného Závodu tvorili jazerá a rozsiahle močiare a rašeliniská. Boli však dobre známe – viedla cez ne najznámejšia obchodná cesta staroveku: Jantárová cesta. Cesta postupne zanikla, no jej časti zostali. Patrí medzi ne aj tá – vedúca naším chotárom. Viedla od Jadranu k Baltu a najväčší rozmach zažila v dobách, keď sa na našom území pohybovali Rimania. Za cisára Claudia (41-54) založili tábor legiónárov v blízkom **Carnunte** (dnešný Bad Deutsch-Altenburg v Rakúsku). Odtiaľ viedla jedna jej vetva v smere na Brno cez Devín popri rieke Morave aj cez náš chotár. U nás ju križovala ďalšia cesta odbočujúca z obchodnej cesty vedúcej v smere zo Senice na Jablonicu a priesmyk cez Malé Karpaty. Niekde pri Jablonici

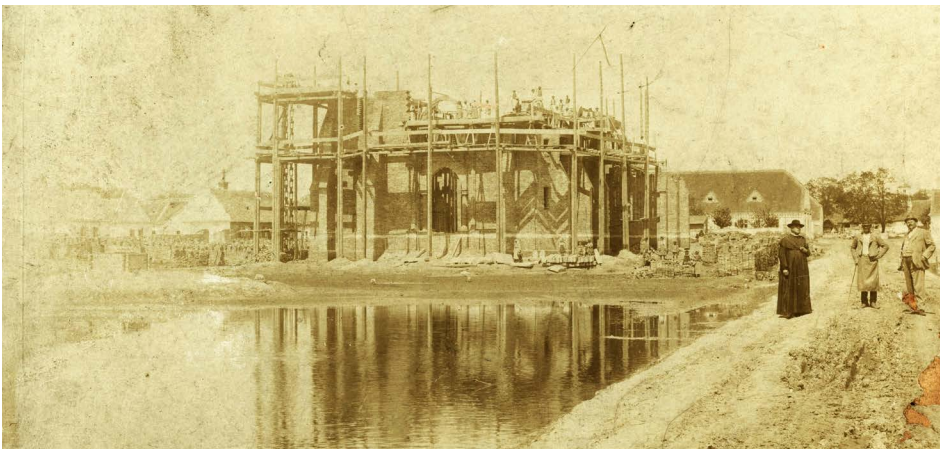

Krčma, fotograf Štefan Valent.

odbočovala smerom do Rakúska a keďže presne na úrovni Závodu sa nachádzal veľmi dobrý brod cez Moravu, cesta križovala aj Závod.

Osamotený hostinec

Na tejto križovatke uprostred vôd a močarísk sa časom usadili ľudia. Našlo sa viacero stôp po osídlení priamo od rieky Moravy až po prameň Kaduba. Stará povest' však hovorí, že ešte prv, než tu bola prvá osada, bol tu osamotený hostinec.

Na miestach dnešného Závodu boli kedysi jazerá a močiare.

Hostinec slúžil celé veky počestným na týchto obchodných cestách. Putujúci ho vďaka veľkým vodným plochám v okolí nazývali hostinec **Za vodú**. Keď prechádzali týmto územím, hovorili, že sa musia dostať až **za vody**. Dnes sa už nedozvieme, ako to bolo presne. No skutočne neskôr sa obec nazývala **Závody** a až nakoniec sa udomácnil dnešný názov **Závod**.

Dve legendy

Hostinec poskytujúci ubytovanie a pohostenie putujúcim sa mal nachádzať v strede dnešnej obce. Údaje o hostinci sa však odovzdávali iba ústnou tradíciou a časom sa stalo, že sa udávali až dve miesta, na ktorých mal hostinec stáť. Jedna legenda ho situovala na miesto pri jazere, na ktorom vyrástol nový kostol zasvätený sv. Michalovi archanjelovi. Druhá legenda, ktorej verilo viacej rozprávačov, udávala ako miesto pôvodnej stavby starobylého hostinca práve polohu dnešnej cukrárne Za vodú stojacej pri križovatke v strede obce.

Miesto aj v kostole

Ešte začiatkom 20. storočia na tomto mieste stála krčma patriaca mäsiarovi a hostinskému zároveň Michalovi Šišolákovi. Rodina Šišoláková kúpila krčmu aj s mlynom, keď sa muž Heleny Šišolákovvej Vendelín vrátil z Ameriky. V uličke, ktorá sa dnes nazýva Východná, stál aj mlyn. Zvalený bol až v roku 1965. Predchádzajúci majitelia boli Židia.

S povestou o vzniku Závodu prežila aj jedna malá zmienka o dvoch vzácných pútnikoch. V povesti sa hovorí, ako Sv. Cyril a Metod počas svojho príchodu na Veľkú Moravu išli cez našu obec. Naši predkovia na znak úcty a vďaka zasvätili Božiu muku na križných cestách za obcou v smere na Tomky práve im. Predpokladali, že to bolo miesto ich odpočinku a takto si ho pripomínali. No a pri výzdobe nového kostola Sv. Michala archanjela dostali vierozvestcovia svoje významné miesto aj tam.

Božia muka na križných cestách.

Naši predkovia na zvestovateľov viery nezabudli. Odkaz si odovzdávali a sv. Cyrila a Metoda máme u nás v úcte dodnes. Obchodná cesta časom zanikla. Obec však zostala a je naším domovom. Jej história je bohatá a aj sviatok svätých Cyrila a Metoda takto môže byť dôvodom, aby sme si ju pripomínali.

Peter V.

Foto: archív autora

Sv. Jozefína Margaréta Bakhita, rehoľníčka

Bakhita sa narodila okolo roku 1869 v Darfúre, dnešnom západnom Sudáne, v dobre situovanej mnohodetnej rodine. Mala troch bratov, štyri sestry a šťastný a bezstarostný život. Jej prvým utrpením bol únos staršej sestry otrokármi. Bakhitu čakal podobný osud. Keď ju uniesli, mala 7 – 9 rokov. Únoscovia jej dali nové meno, čo bola obvyklá prax otrokárov s cieľom vymazať akúkoľvek spojitosť s domovom. Bakhita v arabčine znamená „šťastná“. Bola nútená prejsť naboso asi 960 km do El-Obeidu. Kým tam prišla, dvakrát ju predali a kúpili. V priebehu ďalších 12 rokov ju predali ešte trikrát.

V El-Obeide Bakhitu predali bohatému arabskému náčelníkovi za spoločníčku jeho dcéram. Pánov syn ju raz surovo zbil až do bezvedomia. Potom ju kúpil turecký generál. Mala slúžiť jeho matke a manželke, ktoré boli k otrokom veľmi kruté. Musela podstúpiť zjazvovanie a tetovanie. Následne sa dostala k talianskemu vicekonzulovi v Sudáne. Tým sa skončilo dlhé tragické obdobie jej života. Tam bola šťastná, jej pán bol láskavý a nikdy ju nebil. Prežila dva roky radosti, pokoja a ticha.

V roku 1884 sa konzul rozhodol vrátiť sa do Talianska. Bakhita sa odvážila poprosiť pána, aby mohla ísť tiež. Keď priplávali do Janova, konzul Bakhitu daroval svojmu priateľovi.

Starala o jeho malú dcérku. Po čase pani musela za manželom do Afriky. Rozhodla sa dať obe dievčatá do internátnej školy – katechumenátu kongregácie dcér milosrdnej lásky v Benátkach. Tu sa Bakhita začala pripravovať na krst. Veľmi túžila poznať Boha. *„Zakúsila som ho v srdci ako dieťa bez toho, aby som poznala, kto to je. Rozjímala som nad slnkom, mesiacom a všetkými krásnymi vecami prírody a pýtala som sa samej seba: „Kto je pánom toho všetkého?“*, hovorila Bakhita.

V roku 1890 bola pokrstená ako Jozefína Margaréta s prírmením Fortunata (latinský preklad arabského Bakhita). V ten istý deň bola aj birmovaná a prijala sväté prijímanie. Vstúpila do noviciátu kanosiánskych sestier a zložila sľuby. V roku 1902 bola pridelená do kanosiánskeho kláštora v Schiu, kde strávila zvyšok života.

Bakhita ochotne vykonávala svoje povinnosti v kuchyni, sakristii, na vrátnici a v šijacej dielni. Túžila byť misionárkou – modlila sa za obrátenie Afriky, za svoju rodinu. Bola pracovitá, láskavá, vynaliezavá, obetavá, pokorná a jednoduchá. Plakala s plačúcimi, smiala sa s radujúcimi. Rozumela si s deťmi, mala zmysel pre humor, bola spontánna a múdra. V Schiu prežila druhú svetovú vojnu. Zdieľala obavy a nádeje obyvateľov

mesta, ktorí ju považovali za sväticu a cítili sa chránení jej prítomnosťou. Bomby Schio neušetrili, no vojna tu nezanechala jedinú obeť.

Jej posledné roky boli poznačené bolesťou a chorobou. Neskôr sa premiestňovala len na vozíčku. Veľmi sa tešila do neba, za svojím Majstrom, pre ktorého všetko robila. Bakhita zomrela v roku 1947. Jej telo bolo tri dni vystavené verejnej úcte. Telesné pozostatky boli v roku 1969 prenesené do kostola Svätej rodiny kanošiánskeho kláštora v Schiu. Žiadosti o jej kanonizáciu začali okamžite po smrti. Proces otvoril pápež Ján XXIII. v roku 1959. Pápež Ján Pavol II. vyhlásil v roku 1978 Jozefínu za ctihodnú a v roku 1992 bola vyhlásená za blahoslavenú. Ján Pavol II. vyhlásil v roku 2000 Jozefínu Bakhitu za svätú. Je uctievaná ako moderná africká svätica a ako odpoveď proti brutálnej histórii otroctva. Stala sa patrónkou moderného Sudánu a obetí obchodovania s ľuďmi.

Pripravil: Pavol • Foto: internet

Tvoriví mladí, pod'te si zasúť ažiť!

Prstene vernosti

Aliancia za rodinu otvára súťaž Prstene vernosti o najkrajšie video, fotografiu, kresbu či poviedku manželskej lásky pre žiakov a študentov základných a stredných škôl. Súťaž potrvá do 15. 7. 2023. Viac informácií na stránke www.prstenvernosti.sk.

Zadanie je jednoduché: najkrajšie zobrazenie či najkrajší príbeh manželskej lásky. Môže to byť príbeh ich rodičov alebo starých rodičov. Príbeh môže byť skutočný, ale aj fiktívny príbeh.

Vyhlásenie víťazov súťaže bude na podujatí Hrdí na rodinu 22. 7. o 15.00 h v Bratislave na Jakubovom námestí. A aj deti, ktoré napríklad nakreslili obrázok svojej mamy a otca a v súťaži sa neumiestnili na prvých miestach, ešte stále môžu vyhrať, pretože všetci účastníci tejto súťaže, ktorí prídu na Hrdí na rodinu, môžu vyhrať ceny v tombole. „Veríme, že sa zapojí veľa detí a so svojou čistou tvorivosťou ukážu, že láska nikdy neprestane, všetko znáša, všetko dúfa a všetko pretrpí,“ hovorí Anton Chromík, predseda, Aliancia za rodinu (vyhlasovateľ súťaže).

• red -

Spravodlivá vojna

Existuje vôbec spravodlivá vojna? Táto otázka, ktorou bolo ľudstvo veľakrát v minulosti konfrontované sa, žiaľ, i dnes stáva aktuálnou. Všetci chceme a túžime po pokoji a mierovom spolužití. Znamená to, že vojna nie je morálne prípustná za žiadnych okolností? Postupne sa definovali pravidlá na vojnu tzv. Jus ad bellum a tieto sú dnes upravené v Charte Organizácie spojených národov.

Len dve výnimky

Dnes podľa noriem medzinárodného práva platí princíp zákazu použitia ozbrojenej sily a zákaz agresie jedného štátu voči druhého. Sú možné len dve výnimky vedenia prípustnej vojny. Prvou možnosťou sú vojenské akcie vykonávané na základe mandátu Bezpečnostnej rady OSN podľa kapitoly VII. Charty OSN. Bezpečnostná rada OSN bola zriadená po II. svetovej vojne ako garant bezpečnosti, pokoja a mieru vo svete a má dohliadať na dodržiavanie noriem medzinárodného práva. Druhou možnosťou vedenia prípustnej vojny je právo na individuálnu alebo kolektívnu sebaobranu. Podľa článku 51 Charty OSN má každý štát prirodzené právo na individuálnu alebo kolektívnu sebaobranu proti agresii druhého štátu, kým Bezpečnostná rada OSN

neurobí potrebné opatrenia na zachovanie medzinárodného mieru a bezpečnosti.

Oprávnená obrana

A ako sa na spravodlivú vojnu pozera Katolícka cirkev? Teológovia sv. Augustín a sv. T. Akvinský sa podrobne venovali teórii spravodlivej vojny. Dnes už pojem spravodlivá vojna Cirkev nepoužíva a nahradila ho oprávnenou obranou. V čl.2309 a nasl. Katechizmu Katolíckej cirkvi sa uvádza, že „*dôsledne treba vziať do úvahy podmienky oprávnenej obrany vojenskou silou. Takéto rozhodnutie pre svoju závažnosť podlieha prísnyim podmienkam morálnej oprávnenosti ...*“ Teda Cirkev rešpektuje prirodzené právo oprávnenej obrany aj vojenskou silou a určuje pre takúto obranu kritériá.

Večný zákon

Zároveň sa však Cirkev vždy zasaďuje za mier. Napr. pápež Ján XXIII. v encyklike Pacem in terris (1963) uvádza, že „*bolo by už nerozumné pokladať vojnu za vhodný prostriedok na nápravu utrpených krívd*“. Tiež sv. Augustín, ktorý sa považuje za architekta teórie spravodlivej vojny, odkazuje na odlišnosť medzi spravodlivosťou ľudského práva a skutočnou spravodlivosťou večného zákona, pretože právne systémy, ktoré riadia spolužitie ľudí, berú ohľad na špecifické zvyky a normy správania a nemusia sa plne zhodovať s večným zákonom ako základným a nemenným princípom spravodlivosti.

Dokedy budeme čakať?

Záverom sa v plnej miere stotožňujem s posolstvom dokumentu Druhého vatikánskeho koncilu *Gaudium et spes*: „*Dokedy bude jestvovať nebezpečenstvo vojny a bude chýbať kompetentná medzinárodná autorita vybavená primeranou brannou mocou, dovtedy sa nebude môcť uprieť vládam právo na oprávnenú obranu,*

ak sa už vyčerpali všetky prostriedky pokojného urovnania.“

Otázka však je, dokedy budeme čakať na takúto kompetentnú medzinárodnú autoritu a pritom vidíme, že presne takýto inštitút máme a v reálnej praxi zlyháva, hlavne vtedy, ak sú aktérmi vojny stáli členovia Bezpečnostnej rady OSN.

Richard

FARSKÁ MATRIKA

Sviatosť krstu prijali krst:

Kristína Bitarová	23. 04. 2023
Filip Hajdin	08. 05. 2023
Anton Bitara	08. 05. 2023
Anna Mária Bitarová	08. 05. 2023
Sára Trajlinková	14. 05. 2023
Marek Krewniak	28. 05. 2023

Pomoc núdznym – potravinová zbierka

V našej farnosti už dlhší čas prebieha zbierka potravín pre núdznych, inšpirovaná podobnými iniciatívami zastrešovanými Slovenskou katolíckou charitou. V kostole je umiestnená označená plastová nádoba, do ktorej môžu darcovia vložiť trvanlivé potraviny. Následne ich pán farár posúva priamo tam, kam sú určené – sociálne slabším. Pomoc v tejto podobe je výrazom solidarity a spolupatričnosti. Božie slovo nás priamo nabáda pomáhať bližným. Počúvajte ho teda a prispajte potravinami podľa svojich možností. Je to kresťanské i ľudské súčasne.

Gabi

Do večnosti sme vypravovali

pohreb:

Marek Majzún	† 04. 04. 23	06. 04. 2023
Jozef Adamovič	† 04. 11. 21	15. 04. 2023 ulož. urny
Mária Korienková, rod. Dorotková	† 19. 04. 23	21. 04. 2023
Miroslav Papučík	† 28. 04. 23	02. 05. 2023
Mária Lisá, rod. Pavelková	† 30. 04. 23	06. 05. 2023
Ladislav Klempa	† 03. 05. 23	12. 05. 2023 ulož. urny
Jozef Danihel	† 01. 06. 23	09. 06. 2023

„NECHAJTE MALICKÝCH
PRÍSŤ KU MŇE,“